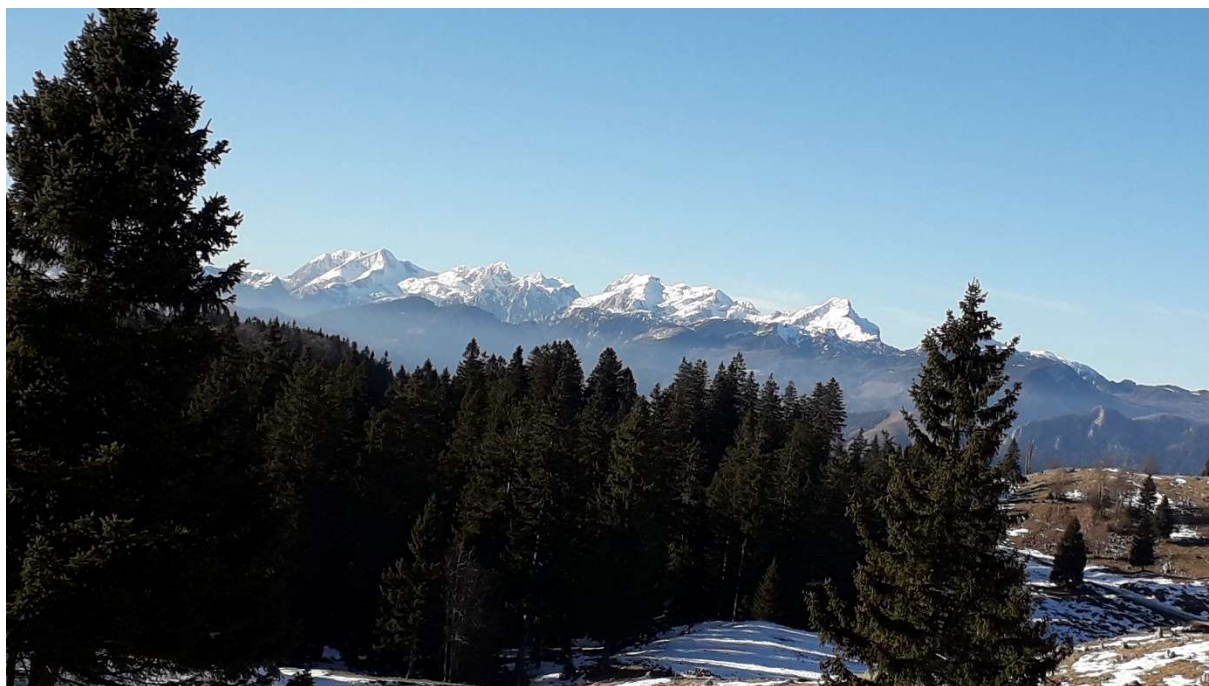

DAN MENINE

Ekološki in naravovarstveni pomen dogodka

SEMINARSKA NALOGA Tečaj VGN, generacija 2022

Mentor:

Marijan Denša

Avtorica:

Metka Horvat, PD Velenje

I. KAZALO

1.	UVOD	2
2.	NAMEN IN CILJI NALOGE	2
3.	PREDSTAVITEV MENINE.....	2
3.1.	GEOGRAFSKI POLOŽAJ	2
3.2.	MENINA IN NATURA 2000	2
3.3.	MENINA IN EPO (EKOLOŠKO POMEMBNA PODROČJA)	3
4.	DAN MENINE.....	4
4.1.	MENINA IN PAŠNIŠTVO	9
4.2.	MENINA IN JAMARJI	9
4.3.	MENINA IN GOSPODARJENJE Z GOZDOVI	10
4.4.	MENINA IN PLANINCI / POHODNIKI	10
4.5.	MENINA IN OSTALI DELEŽNIKI MENINE.....	11
5.	DAN MENINE 2022.....	12
5.1.	VABILO 13. DAN IN 11. NOČ MENINE 2022.....	12
5.2.	POROČILO 13. DAN IN 11. NOČ MENINE 2022	12
6.	POSVET O MENINI.....	14
7.	ZAKLJUČEK	16
8.	LITERATURA IN VIRI	16

1. UVOD

Dan Menine je zdaj že vsakoletni dogodek, ki se ga udeležujejo prijatelji Menine in ljubitelji narave. Srečanje organizira Planinsko društvo Gornji Grad s sodelovanjem različnih društev. Namen prireditve je opozoriti javnost na večstranski pomen Menine ter doseči čim bolj usklajeno rabo in sodelovanje med različnimi uporabniki planine. Hkrati se s prireditvijo obeleži obletnico slovenske državnosti, obletnico protesta proti radarjem na Menini ter obletnico prvega Dneva Menine.

2. NAMEN IN CILJI NALOGE

V nalogi bom skušala osvetliti ekološki in naravovarstveni vidik dogodka Dan Menine, predstaviti pomembne deležnike, ki jim življenje z Menino na najrazličnejše načine predstavlja stik z naravo, njeno varovanje, hkrati pa opozoriti tudi na morebitne neželene posledice pretirane (upo)rabe sredstev in dobrin Menine.

Če bo naloga pripomogla k promociji dogodka Dan Menina in osvetlila osnovni namen vsakoletnega druženja (ne gre zgolj za družabni dogodek ob občinskem in državnem prazniku za promocijo turizma v občini Gornji Grad kot sem sprva mislila sama), bo namen dosežen.

3. PREDSTAVITEV MENINE

3.1. GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Menina planina je predalpska zakrasela planota na nadmorski višini 1200–1450 m v Kamniško-Savinjskih Alpah. Leži med dolino Drete (Gornji Grad) na severu, Tuhinjsko in Motniško dolino na jugu, prelazom Črnivec na zahodu in prevalom Lipa na meji z Dobrovljami na vzhodu. Poteka v smeri vzhod–zahod v dolžini preko 20 km, v smeri sever–jug pa se razširi le 10 km. Najvišji vrh planote je Vivodnik (1.508 m) kjer je tudi razgledni stolp in se nahaja 15 min hoda od Doma na Menini planini (1453 m). Menina je ime dobila po menihih iz gornjegrajskega benediktinskega samostana (danes cerkev sv. Mohorja in Fortunata), ki mu je skupaj z vso Zgornjo Savinjsko dolino pripadala kot fevd.

3.2. MENINA IN NATURA 2000

Menina je visoka kraška planota v jugovzhodnem predgorju Kamniško-Savinjskih Alp med Zadrebko in Tuhinjsko dolino. Poraščajo jo ilirski bukovi gozdovi, ki so življenjski prostor alpskega kozlička. Pogoste kraške jame so zavetišče navadnega podkovnjaka, mokrišča in manjše stoječe vode pa pomemben življenjski prostor koščaka, hribskega urha in velikega pupka.

Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski

bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.

3.3. MENINA IN EPO (EKOLOŠKO POMEMBNA PODROČJA)

Visoka kraška planota z jamami in gorskimi jezerci v jugovzhodnem predgorju Kamniško-Savinjskih Alp, poraščena z bukovimi gozdovi, alpskimi in subalpskimi travišči, življenjski prostor redkih in ogroženih vrst.

Menina je samostojna visoka kraška planota, orografsko ločena od Kamniško-Savinjskih Alp z Zadrečko dolino na severu in Tuhinjsko dolino na jugu. Razpon nadmorskih višin je od 400-1500 m n. v. Pobočja so precej strma, nad 1000 m n. v. pa se svet planotasto izravna. Na meji med alpskim in predalpskim fitogeografskim območjem in dobrih 900 metrov višinske razlike se prepletajo značilnosti visokogorja in sredogorja. V povezavi s slemenitvijo, ki poteka v smeri vzhod – zahod, nagibom terena, geološko podlago in razpoložljivostjo vode botrujejo pestri floristični sestavi gozdov in travišč ter bogati favni. Precejšen del Menine pokrivajo gozdovi, ki sklenjeno pokrivajo višinski pas med 800 in 1100 m n. v. Na njenem vršnem delu in ob vznožju planote so fragmentirani. V vegetacijskih pasovih klimatogenih združb prevladuje bukev, v srednjem gorskem pasu se pojavi tudi jelka, s prehodom v subalpski vegetacijski pas se bukvi pridružuje macesen. Redna primes smreke je z nadmorsko višino vse bolj izrazita. Na ovršnem delu planote so pašne planine. S hranili bogati ekstenzivni pašniki, alpska in subalpska travišča na karbonatni podlagi ter travišča s prevladujočim volkom so življenjski prostor nekaterih redkih

rastlin. Izpostavljamo nahajališča kamniške murke in nahajališče redkega Kochovega svišča na Šavnicah. Menina leži na jugovzhodnem delu areala alpskega habitata divjega petelina. Znanih je trideset lokacij rastišč na ovršju, od katerih delež aktivnih z leti drastično upada. Menina je selitveni koridor medveda. Številne jame so zavetišče navadnega podkovnjaka, v njih je evidentirana troglobiontska favna (npr. hrošča *Nebria germari*). Mokrišča in manjše stoječe vode so pomemben življenjski prostor dvoživk, hribskega urha in velikega pupka.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij so določene na osnovi varstvenih ciljev za ohranjanje habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov. Ti cilji so določeni v predpisih: - o določitvi habitatnih tipov, ki se v Sloveniji prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, - o zavarovanju rastlinskih in živalskih vrst, - o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam, - programih, strategijah in načrtih s področja ohranjanja narave.

4. DAN MENINE

Vse se je začelo v osemdesetih, morda devetdesetih prejšnjega stoletja. Izbor člankov lokalnega časopisa iz leta 1996.

Nazarje: Menina planina je naša!

To je edina in nedvoumno izražena odločnost prebivalcev Zgornje Savinjske doline na javni tribuni o nameravani postavitvi vojaškega radarja na Menini planini. Številna konkretna vprašanja vznemirjenih ljudi so ostala brez jasnih odgovorov. Državni sekretar v Ministrstvu za obrambo Miran Bogataj, nanj so bila vprašanja naslovljena, se je v maniri spretne manipulacije ogradil z molkom oziroma postregel s pojasnili, katera so polno dvorano nazarskega delavskega doma dodatno vznemirila. Državni sekretar je ljudem pojasnil, da vso stvar skladno s predpisi ureja Ministrstvo za okolje in prostor, in odločno zagotovil, da lokacijsko dovoljenje še ni bilo izdano, potekali naj bi samo predlokacijski postopki. "Pred štirimi leti smo na ministrstvu začeli delati študijo, kje bi lahko postavili radar. Leta 1993 je bila izbrana lokacija na Menini planini, istočasno pa se je začel ustrezen postopek za postavitev radarja tudi v državnem zboru. Leto pozneje, torej leta 1994, je bilo področje na Menini razglašeno za ozemlje s posebnimi nameni," je ljudem razlagal Miran Bogataj. V postopek so bile vključene tudi lokalne skupnosti in sicer pred dvema letoma, tako državni sekretar. "Ves postopek in vsi pogovori so bili javni," je bil odločen državni sekretar in povedal, da so komunicirali z Upravo enoto Mozirje ter občinami Nazarje, Gornji Grad in Kamnik. Predstavniki imenovanih občin so si lahko ogledali tudi radar na Ljubljanskem vrhu. Na Menini naj bi posebni ukrepi veljali samo v času gradnje, je ljudem pojasnjeval Bogataj. Udeleženci tribune se s pojasnili drugega človeka obrambnega ministrstva in "njegovih, strokovnjakov" nikakor niso zadovoljili, tembolj, ker so morali poslušati samo enostranske, za takšne priložnosti prezahtevne ekspertize. Zaradi odsotnosti neodvisnih strokovnjakov, kar naj bi dr. Anton Jeglič in dr. Janez Stepinšek bila, so bili ljudje prikrajšani za bistven podatek, namreč problem sevanja. O tem je sicer spregovoril dipl. ing. Peter Gajšek, vodja laboratorija za

neionizirajoča sevanja na slovenskem inštitutu za kakovost in meroslovje, vendar je bil sredi razprave prekinjen. Tudi Maja Simoneti, krajinska arhitektka iz ljubljanskega urbanističnega zavoda, ki je poskušala predstaviti vpliv radarja na okolje, delo različnih strokovnjakov, je bila pri svoji razlagi večkrat prekinjena. Udeležence je predvsem motil podatek, iz katerega je moč razbrati, da bodo z meritvami in ostalimi metodami spremljali dogajanje med poskusnim obratovanjem. To pomeni, po postavitvi radarja. Vsemu skupaj je odločno oponiral domači zdravnik dr. Anton Žunter in postregel s podatki iz švedske študije, kjer so opazili povečana levkemična obolenja, tumorje na možganih in sivo mreno. 'Veliko je vprašanj, na katera znanost ta hip še ne pozna odgovorov, zato je govoriti, da radar zdravju ni škodljiv, neresno in neodgovorno,' je strokovnjakom pribil Žunter. Za državnega poslanca dr. Franca Zagožna je postavitev radarja vprašljiva predvsem iz bioloških vplivov, ki lahko nastanejo ob nameravanem posegu na Menini planini. Predvsem pa je po njegovem potrebno upoštevati psihološki vpliv, ne samo na ljudi iz doline, ampak tudi na turiste, na katere v Zgornji Savinjski dolini resno računajo. Prvenstveno pa je potrebno, tako Zagožen, spoštovati izraženo voljo ljudi, po potrebi tudi na referendumu. Seveda pa se ob tem postavlja vprašanje, ali bodo imeli prebivalci in občinski sveti sploh kakšen vpliv na nameravano postavitev radarjev na Menini? Zakaj ni bilo prisotno na tribuni tudi Ministrstvo za okolje in prostor, so se spraševali nekateri. In zakaj popolna neinformiranost ljudi, če je res vse tako "čisto", kot zagotavlja državni sekretar Miran Bogataj. Zagotovila slednjega, da niso ničesar skrivali, da so bili nekateri predstavniki na terenu seznanjeni z dogodki in tako naprej, so izzvenela v prazno. Precej pikrih je slišal tudi nazarski župan Ivan Purnat, predvsem zaradi pozno podane informacije. Bučnega odobravanja je bil deležen Florjan Remic, kmet iz Vologa, ki je dejal, da je ministrstvo dalo dva bonbončka, enega v Gornji Grad, drugega v Nazarje, dolina pa od obljubljenega ne bo imela prav nič. To je očitno vzpodbudilo predsednika občinskega sveta Gornji Grad, Jakoba Filača, ki je poudaril, da so jim na Ljubljanskem vrhu zagotovili neškodljivost radarjev. "Dogovorjeni smo bili, da bo javnost obveščalo Ministrstvo za obrambo, zato o tem nismo govorili. O naših razgovorih smo poročali na občinskem svetu, preko zborov pa smo seznanili tudi krajane. O civilnem radarju na Vivodniku nismo vedeli nič! V Gornjem Gradu bomo izvedli informativni referendum, občina pa bo v celoti stala za stališči občanov."

Tribuna je izzvenela v medsebojnem nezaupanju in opravičevanju, kdo bi moral in kdo ni podal informacij ljudem. Vse skupaj pa je ostalo brez željenega odgovora na jasno postavljeno vprašanje, kdo bo zadnji odločal o predvideni gradnji vojaškega radarja na Šavnicah. Odprto je ostalo vprašanje pitne vode, kaj bo z živino, ki se na tem območju pase, in sploh - ali so prebivalci obeh zgornje savinjskih dolin za državo poskusni zajci. Bolj ali manj pa je po petkovi tribuni vendarle jasno, da bosta občini Nazarje in Gornji Grad razglasili moratorij za poseg na Menini in da bo potreben na celotnem območju Zgornje Savinjske doline referendum, na katerem bodo imeli ljudje možnost tudi uradno izraziti svojo voljo. Vprašanje, radar da ali ne, ostaja tako po petkovi tribuni odprto. Je pa prav, da je Ljubljana (in še kdo) slišala odločno stališče ljudi. Edi Mavrič

Nazarje Ljudje tudi v drugo odločno NE

Prebivalci Zgornje Savinjske doline so tudi na drugi javni tribuni, tokrat so jo pripravili občinski odbori SDSS, SKD in SLS občine Nazarje ter Zeleni Slovenije, zavrnilo namero države po postavitvi vojaškega radarja na Menini. Prek o 500 udeležencev je dalo obrambnemu ministru Jelku Kacinu in državnemu sekretarju Miranu Bogataju jasno sporočilo: Menina planina je neprecenljiva vrednota, zato je nameravana postavitve radarjev na tej kraški planoti nesprejemljiva. Dr. Anton Jeglič z elektrotehnične fakultete je v uvodni razpravi poudaril, da vsa svetovna stroka nima odgovora na vprašanje, na kakšen način vpliva elektromagnetno valovanje na okolico. Nikakršnega dvoma ni, je bil mnenja profesor Jeglič, da prav vsa sevanja ne samo radarsko vplivajo na vse žive organizme. Ugotovljeno je tudi ogromno bioloških učinkov. Največji problem se pojavi, ko civilizacijska znanja obremenijo naravo z magnetnimi polji, ki niso istovetna z naravnimi. Nekateri znanstveniki sicer menijo, da sevanja niso nevarna, spet drugi sklepajo, predvsem na podlagi poskusov, ki so jih opravili na rastlinah, da so negativni učinki prisotni. Živi organizmi naj bi bili podvrženi sevanju predvsem v času stresa. Elektromagnetne bolezni ali sindroma ni, je dejal Jeglič, obstaja pa povečana elektromagnetna obremenitev. Ivan Presečnik iz Gornjega Gradu je Jegliča opozoril, da so Šavnice, vrh, kjer naj bi radar stal, nižje od ostalih vrhov na področju Menine. Mar to pomeni, da bo radarski snop deloval na višje ležeče pašnike, po živini in ljudeh, ki delajo na teh območjih. Jeglič se je z razmišljanjem popolnoma strinjal in poudaril, da bo pač korekten projekt sevalnih področij pokazal, kaj ni sprejemljivo. Predvsem pa je Jeglič poudaril potrebo po pravočasni in točni obveščenosti ljudi. Dr. Anton Žunter je udeležencem govoril o rezultatih študije, ki nedvomno govori (ob pretirani izpostavljenosti) o povečani obolevnosti za nekaterimi oblikami krvnega raka. Kar za dvanajstkrat naj bi se povečala možnost obolenja pri možganskem tumorju. Po Žunterju obstaja tudi precejšnja verjetnost sprememb živih celic, ki enostavno podivjajo. Določene posledice se pokažejo po dvajsetih letih (kancerogenost), pri mutagenosti pa se vplivi pojavijo po več generacijah. To so ocene, ki temeljijo na domnevah, zato so manipulacije možne. "Nekateri samozavestno trdijo, da sevanje ni škodljivo za zdravje ljudi. Problema ne gre reševati samo znanstveno, potrebna je modrost. Te pa je kot kaže več v preprostih kmečkih glavah, kot v kakšni zelo napredno usmerjeni", je podkrepil svoje razmišljanje dr. Žunter. Opozoril je tudi na vire pitne vode na Menini, katere je potrebno obvarovati in ohraniti. Gre za kraško območje, se je strinjal tudi hidrogeolog dr. Urbanc, ki je na severni strani razpokano. Prav tu pa pritečejo iz Menine studenci, ki napajajo s pitno vodo Gornji Grad in ostale kraje po Zadrecki dolini vključno z Mozirjem. Vsako razlitje na tem občutljivem območju se lahko zelo hitro razširi v vodovode, je opozoril Urbanc. Minister za obrambo Jelko Kacin je poskušal odgovoriti na številna vprašanja ljudi. Tudi tista, ki niso bila na nivoju normalnega, tudi konfliktnega komuniciranja med ljudmi. Udeležencem tribune je pojasnil, da je bila Menina že leta 1985 določena za rezervni radarski položaj. Po opravljeni študiji iz leta 1993 se je pokazalo, da je Menina najprimernejša za radarski položaj. Kacin ob tem ni pozabil poudariti, da v času naročila in izdelave študije še ni bil obrambni minister. Radar na Menini naj bi bil enak kot na Ljubljanskem vrhu nad Vrhniko. Dva radarja potrebujemo, ker je "eden kot nobeden", saj je v času ko radar ne dela država brez zračnega nadzora. Obrambni minister je še povedal, da oba radarja ne moreta stati na enem mestu in da sta dva radarja

dolgega dosega vse, kar Slovenija načrtuje na tem področju. Po njegovih besedah odločitev še ni sprejeta. Izdaja lokacijskega dovoljenja je v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor, pri izdelavi študije, ki nosi pečat strogo zaupno, pa so sodelovali tudi strokovnjaki iz Zgornje Savinjske doline (Zavoda za gozdove). Na konkretno vprašanje, ali bo radar na Menini stal tudi če bodo vsi prebivalci doline proti, minister Kacin ni odgovoril. Javna tribuna se je zaključila s potrditvijo stališč in zahtev, v katerih udeleženci odločno zavračajo postavitvi radarjev na Menini. Zgornje Savinjšani radarju nasprotujejo zaradi njegovega vpliva na zdravje ljudi, živali in rastlin. Menina je rezervoar pitne vode za tri občine, poleg tega je po zakonu zaščiten, saj ima status krajinskega parka. Bodoči razvoj doline, še posebej to velja za občini Gornji Grad in Nazarje, je odvisen od neokrnjene narave (turizem, živinoreja, bio poljedelstvo, predelava lesa in okolju neškodljiva obrt). Ministrstvo za obrambo, okolje in prostor ter promet in zveze so udeleženci tribune pozvali, da takoj ustavijo vse aktivnosti v zvezi s postavitvijo radarjev na Menini planini. Prav tako pozivajo tudi občinske svete ter župane vseh občin Zgornje Savinjske doline, še posebej Nazarij in Gornjega Gradu ter Kamnika, da zastopajo interese svojih občanov in preprečijo nameravano postavitve radarjev. V kolikor ministrstva zavrnitve ne bodo spoštovala, udeleženci tribune zahtevajo od županov in svetov občin Nazarje in Gornji Grad razpis referendum, na katerem bodo o nameravani postavitvi radarjev odločali ljudje. Do razglasitve referendumске volje ljudi pa morajo vse aktivnosti postavitve radarjev na Menini planini mirovati. Edi Mavrič

Gornji Grad

Imenovan odbor za aktivnosti glede nameravane gradnje na Menini planini. Po sklepu kolegija je župan Toni Rifelj imenoval v odbor predstavnike organizacij, ki so na tak ali drugačen način življenjsko zainteresirani aktivno spremljati dogodke okoli nameravane graditve radarjev na območju Menine. Imenovani Franc Pahovnik, predstavnik planincev, Franc Pustoslemšek, predstavnik turističnega društva, za lovsko družino in pašno skupnost Milan Močnik in Ivan Presečnik, Franc Poznič iz občinske uprave ter predsednik sveta občine Gornji Grad, Jakob Filač, so bili uvodoma seznanjeni z vsemi aktivnostmi, ki so se na občinski ravni odvijale po intervjuju, ki ga je za Savinjske novice dal državni poslanec dr. Zagožen, Ob tem je župan prisotne seznanil tudi z dogodki, ki se nanašajo na vojaški radar na Šavnicah. Ob tem je ostro okrcal tudi tiste domačine, ki preko časopisov širijo neresnice in izmišljene stvari. Plodna in konstruktivna razmišljanja prisotnih so vendarle dala jasen in nedvoumen odgovor. Enoten "ne", proti vsakršni graditvi radarjev, z jasno izraženim nezaupanjem do države. "Skrbi me, ker so me na Ljubljanskem vrhu speljali na tanek led. Podpiram vse, ki so proti postavitvi radarjev. Vivodnik je potrebno braniti tudi z golimi rokami, če bo treba. Potrebno je združiti vse sile in potegniti za seboj množico ljudi. Z državo se nimamo kaj pogovarjati, ker laže," je odločno razpravljal Ivan Presečnik, predsednik pašne skupnosti Gornji Grad. Jakob Filač, predsednik sveta se prav tako počuti izigran, saj jim je državni sekretar Miran Bogataj, na Ljubljanskem vrhu zagotovil, da gre za popolnoma nenevarno zadevo. "Zakaj se danes ne govori o ljudeh, ki so za vso zadevo vedeli že veliko prej? Gotovo so bili seznanjeni na bivši občini Mozirje, pri pripravi študije so sodelovali strokovnjaki Zavoda za gozdove Nazarje, tudi na GG Nazarje sedaj vsi modro molčijo. Ne gre za obdolževanje, samo resnici je potrebno pogledati v oči z vseh vidikov," je zaključil svoja razmišljanja Filač. Župan

je prisotne seznanil, da so do nadaljnega ustavili vse dogovore, ki so jih imeli z obrambnim ministrstvom, končna odločitev bo na strani ljudi. Če bo potrebno, bodo izvedli tudi referendum. Še prej pa bodo tudi v Gornjem Gradu organizirali javno tribuno, na katero bodo povabili poleg ostalih strokovnjakov tudi dr. Jegliča z Elektrotehnične fakultete. Predvsem pa bo glavni poudarek na prisotnosti Ministrstva za okolje in prostor, kot pristojnega za izdajo lokacijske in ostale dokumentacije. Člani odbora so bili enotni, da bo očitno potrebno vztrajno in argumentirano zavračati namene države. Formalno se sicer lahko borijo samo proti postavitvi civilnega radarja na Vivodniku, nič manj odločno pa nasprotujejo tudi vojaškemu objektu na Šavnicah, na ozemlju občine Nazarje. Edi Mavrič

Krizni štab Menina

Po javni tribuni o načrtu postavitve vojaškega in civilnega radarja dolgega dosega na Menini planini, ki je bila 27.2.1996 v Nazarjah, je bil ustanovljen "Krizni štab Menina". Cilj njegovega delovanja je vodenje aktivnosti do dokončne zavrnitve načrta za gradnjo radarja. Imena članov bodo objavljena v kratkem. Objavljamo stališča, ki so bila sprejeta na javni tribuni 27.2. v Nazarjah. Udeleženci javne tribune ugotavljamo, da je nameravana postavitve radarjev na Menini planini nesprejemljiva, zato jo odločno zavračamo. Razlogi so naslednji:

Radarja bi s svojim škodljivim elektromagnetnim valovanjem trajno ogrožala zdravje ljudi, živali in rastlin: - biofiziki, zdravniki in drugi nevtralni znanstveniki vedno bolj opozarjajo, da lahko podobno kot pri radioaktivnem sevanju tudi manjše spremembe naravnega elektromagnetnega valovanja povzročijo škodo človekovemu organizmu. Številne novejšje raziskave odkrivajo pri ljudeh, ki so posebno veliko izpostavljeni elektromagnetnemu valovanju znake kroničnega stresa, pogostejše glavobole, motnje v presnovi, spremembe krvne slike in tlaka, znižanje telesne odpornosti ipd. Pri ljudeh, ki so dolgotrajno izpostavljeni močnejšemu elektromagnetnemu valovanju (bližina radarjev) so odkrili tudi večjo obolevnost za levkemijo in rakastimi novotvorbami. Kot igla ostri radarski impulzi naj bi posebno neugodno delovali na možganske celice; - poizkusi na živalih so najhujše posledice elektromagnetnega sevanja pokazali na zarodkih: živali so se rojevale slepe, gluhe ali telesno iznakažene.

Menina planina je rezervoar pitne vode za tri občine: gornjegrajsko, nazarsko in mozirsko. Če vemo, da je Menina planina kraška planota, si lahko predstavljamo, kaj bi za uporabnike pitne vode pomenilo, če bi na njej prišlo do izlitja goriva ali drugih snovi.

Menina planina ima status krajinskega parka in se nikakor ne sme spremeniti v radarski in vojaški poligon, ki bi trajno zaustavil socialni in ekonomski razvoj tega območja in države v celoti. Prihodnji razvoj Zgornje Savinjske doline, še posebej občin Nazarje in Gornji Grad, je v veliki meri odvisen od tega, v kakšnem stanju bomo ohranili naravo (razvoj turizma, živinoreje, bio poljedelstva, lesne predelave ter male, okolju neškodljive obrti).

Ugotavljamo, da veljavni prostorski načrt takšnih posegov na Menini planini ne dovoljuje in da so zato vse dosedanje aktivnosti v zvezi s postavitvijo radarjev na Menini planini nezakonite.

Menina planina je za prebivalce Zadrečke doline velika vrednota. Tisti, ki se zanjo ne zna boriti, se tudi za Slovenijo ne bo znal.

Zato, zahtevamo, da Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za promet in zveze in Ministrstvo za okolje in prostor takoj ustavijo vse aktivnosti v zvezi z načrtovano postavitvijo radarjev na Menini planini.

Pozivamo občinske svete in župane vseh občin v Zgornji Savinjski dolini, še posebej pa občine Nazarje, Gornji Grad, Kamnik (Tuhinjska dolina) in Mozirje, da zastopajo interese svojih občanov in preprečijo nameravano postavitve radarjev na Menini planini.

V primeru, da Ministrstvo za obrambo in Ministrstvo za promet in zveze odločnega nasprotovanja, ki je bilo izraženo na javni tribuni 27.2.1996 ne bosta upoštevali, od županov in občinskih svetov občin Nazarje, Gornji Grad, Kamnik in Mozirje zahtevamo razpis zakonodajnega referendumu o postavitvi ali ne postavitvi radarjev na Menini. Vse aktivnosti v zvezi s postavitvijo radarjev morajo do razglasitve rezultatov referendumov mirovati.

Krizni štab Menina

In tako se je rodil 1.DAN MENINE v letu 2006 ob desetletnici omenjenih dogodkov, ki so zame zgodovinskega pomena, 2.MENINE je bil čez 5 let v letu 2011, od leta 2012 pa si dnevi Menine sledijo v letnem zaporedju, obenem, pa se v letu 2012 dnevu Menine priključi še NOČ MENINE. Tako smo v letu 2022 praznovali 13.DAN MENINE IN 11.NOČ MENINE. O letošnjem praznovanju več v nadaljevanju, najprej pa o različnih deležnikih, ki so pomembno povezani z Menino.

4.1. MENINA IN PAŠNIŠTVO

Menina planina je eden od tridesetih planinskih pašnikov na območju Zgornje Savinjske doline, kjer se na 990 hektarjih letno pase okrog 1.200 govedi (820 GVŽ) . Planina obsega 250 hektarov pašnikov, ki se nahajajo na območju Nature 2000 Menina. Vsako leto kar 50 kmetij pripelje na pašo okoli 350 glav goveda in nekaj konj. Število živali se je v zadnjih letih povečalo zaradi opuščanja reje molznic in uvajanja reje dojilj. Pastirji in kmetje že leta skrbijo za ohranjanje planine in planinskega pašništva, saj s tem ohranjajo tudi življenjski prostor zavarovanim živalskim in rastlinskim vrstam na tem območju Nature 2000.

4.2. MENINA IN JAMARJI

Jespa

V zavetju Menine planine se je z udorom stropa podzemnega rova svetu razkrila lepa kraška vrtača Jespa. Na vrhu je okrog 20m široko in približno toliko globoko kraško brezno. Dno prekriva podorno skalovje. Na južni strani kaplja s previsa voda, zato je kamenje spolzko. Podobno kršje je verjetno zadelalo ožje nadaljevanje brezna v globino. Tudi na vzhodni strani sega v globino navzdol položen rov, kjer se včasih v poletju zadržuje sneg. V dnu brezna je v toplem delu leta zajezen hladen zrak, nastaja temperaturna

inverzija, kar v poletnem času blagodejno vpliva na obiskovalca. Dostop v brezno ni nevaren, vanj drži uhojena steza. Zaradi varnosti za živino ga na vrhu obdaja lesena ograja. Brezno je 15 min. severovzhodno od Doma na Menini tik ob markirani poti iz Gornjega grada.

Božična jama

Vhod v jama je trikotne oblike dimenzij 1,5 x 0,5 metra, nadaljuje pa se v 30 metrov dolgo poševno se spuščajočo jama, ki se na dnu izravna v manjšo dvoranico. Jama se le na dveh mestih razširi v dva krajša rova. Vhod je z vrati zavarovan in zaprt in je ogled jame možen le po dogovoru z člani jamarskega kluba in pod njihovim vodstvom. Jama ima značilnosti čisto pravih nam bolj znanih jam, kot so Postojnska, Županova, Škocjanske, le da je manjša in tudi še ne do kraja raziskana. Novoodkrto jama sta jamarja po dnevu odkritja poimenovala Božična jama. Jama ima tudi bogato arheološko zgodovino iz različnih obdobj. Raziskave so prinesle odkritje rimskega kovanca iz 3.st.n.št, keramike in trinožnika. V osrednjem prostoru v jami so v krog zloženi kamni, na tleh pa sledi oglja. Vsa ta odkritja so pripeljala člane Tirskih zmajev do ugotovitve, da je bila jama verjetno svetišče za priprošnjo večji rodnosti ali plodnosti.

4.3. MENINA IN GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

Za območje je značilna velika gozdnatost, saj skoraj 3/4 površine pokriva gozd. Prevladujejo bukova rastišča (polovica gozdne površine), četrtnina je jelovo-bukovih rastišč, dejansko pa jelovo bukovi gozdovi pokrivajo le nekaj odstotkov površine, saj je večina gozdov zasmrečenih. Velik je delež gozdov, kjer je gospodarjenje omejeno in gozdov, uvrščenih v območje Natura 2000. V območju prevladujejo zasebni gozdovi. Povprečna gozdna posest je velika okrog 8 ha.. Največji denacionalizacijski upravičenec je bila Nadškofija Ljubljana, ki je dobila vrnjeno celotno gozdno posest.

4.4. MENINA IN PLANINCI / POHODNIKI

Menina je dobro preprejena s planinskimi potmi iz vseh dolinskih izhodišč: na jugu iz tuhinjske strani, na severu iz gornjegrajske, na vzhodu iz prelaza Lipa in na zahodu iz prelaza Črnivec.

Pohodniki Menino obiskujemo v vseh letnih časih, pozimi se nam pridružijo tudi turni smučarji, poleti pa gorski kolesarji.

Dom na Menini planini (1453 m)	
Bela Peč - Dom na Menini planini (mimo vrha Seduc)	4 h 5 min
Bela Peč - Dom na Menini planini (čez Ovčje jame)	4 h 10 min
Češnjice v Tuhinju - Dom na Menini planini	2 h 35 min
Črnivec - Dom na Menini planini	4 h 15 min
Golice - Dom na Menini planini	3 h
Gornji Grad - Dom na Menini planini (čez Borovnico)	3 h
Gornji Grad - Dom na Menini planini (mimo Semprimožnika)	3 h 15 min
Hruševka - Dom na Menini planini	5 h 10 min
Lipa - Dom na Menini planini	3 h 15 min
Okrog pri Motniku - Dom na Menini planini (čez Biba planino)	2 h 10 min
Okrog pri Motniku - Dom na Menini planini (čez Oseke in vrh Drč)	2 h 25 min
Tirosek (Nova Štifta) - Dom na Menini planini	3 h 45 min
Zavetišče na Biba planini - Dom na Menini planini	45 min

V poletnem času je Menina dostopna tudi z avtomobili in motorji, kar neugodno vpliva na okoljski odtis.

4.5. MENINA IN OSTALI DELEŽNIKI MENINE

Z Menino so neločljivo povezati tudi vsi gobarji, čebelarji, lovci, kolesarji, pri čemer je potrebno upoštevati vse trajnostne vidike. Vsi, ki so na kakršenkoli način povezani z Menino, se na prireditvi Dan Menine aktivno vključujejo s svojimi predstavitvami dejavnosti in skušajo v največji možni meri ozaveščati obiskovalce Menine in pozitivno vplivati na trajnostni razvoj in ohranitev naravnih vrednot Menine.

5. DAN MENINE 2022

5.1. VABILO 13. DAN IN 11. NOČ MENINE 2022

PLANINSKO DRUŠTVO GORNJI GRAD – ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE
VABI NA

13. DAN MENINE

SREČANJE PRIJATELJEV MENINE IN LJUBITELJEV NARAVE

v SOBOTO, 25. JUNIJA 2022
pri planinskem domu na Menini

PROGRAM:

11. Noč Menine (PETEK, 24. junij 2022):

- 16.00 do 17.00 zbiranje in pozdrav obiskovalcev,
- 17.00 do 19.00 doživljanje narave skozi igre po načelih gozdne pedagogike z vodenim sprehodom po okolici Doma na Menini npr. do udome jame Jespa ali razglednega stolpa Vivodnik (za družine/otroke),
- 19.00 prosti čas za večerjo in sprostitev,
- 20.30 različne aktivnosti glede na interes, namenjene družinam, otrokom, vsem generacijam: družabne igre, pripovedovanje zgodb, »skupnoležiščanje« itd.

13. Dan Menine (SOBOTA, 25. junij 2022):

- 7.00 pohod na Menino iz Gornjega Grada mimo Strmčnika (zbirno mesto AP Gornji Grad ob 6.50; prijave za PD Gornji Grad zbira vodja pohoda Zlatko Tajnšek, GSM: 070 878 253, do četrтка 23.6.),
- 10.00 do 15.00 predstavitev društev, zavodov, organizacij povezanih z Menino in naravo (razstave, plakati, stojnice, izdelki itd.),
- 11.00 sv. maša po namenu pašne skupnosti pri kapeli Marije Snežne,
- 13.00 pozdrav obiskovalcev, kulturni program, osrednji govor o pomenu lova in divjadi – Andrej Valte, LD Gornji Grad, pozdravi gostov,
- 14.00 druženje, družabne in šaljive igre za otroke in odrasle, ples itd.

PRISRČNO VABLJENI !

V SODELOVANJU Z:

Občina Gornji Grad Čebelska družina Gornji Grad Gobarsko društvo Ajdovec Gornji Grad Turistično društvo Gornji Grad Loverska družina Gornji Grad Moški zbor kulturnega društva Bočna Kvartet Šiglic	Kulturno društvo Gornji Grad Pašne skupnosti delujoče na območju Menine Starodobni smučarji – Podmeninski gadje Zavod za gozdove – območno enota Nazarje Zavod za varstvo narave – območna enota Celje Jamarski klub Tinski zmaj
---	---

Za dodatne informacije o prireditvi kontaktirajte:
Lojze Gluk, PD Gornji Grad – načelnik oddelka za varstvo gorske narave, vodja prireditve
(lojzegluk@hotmail.com, 041 354 603)

PLANINSKO DRUŠTVO GORNJI GRAD – VODNIŠKO IZLETNIŠKI ODSEK, ORGANIZIRA
OB 13. DNEVU MENINE POHOD NA

MENINO (1.508 m)

POHOD BO V SOBOTO, 25. 6. 2022.

ODHOD Z AVTOBUSNE POSTAJE GORNJI GRAD OB 7.00 URU.

➤ KAJ BOMO DOŽIVELI?
POVZPELI SE BOMO PO ZANIMIVI POTI MIMO STRMČNIKA.

VSI UDELEŽENCI POHODA DOBILJO OB PRIHODU DO DOMA TOPLO MALICO.

PRI KAPELI BO MAŠA, PRED DOMOM PA BO PRIREDITEV OB DNEVU MENINE.

➤ OBVEZNA PLANINSKA OPREMA IN MALICA.

➤ POVRATEK V DOLINO PO DOGOVORU UDELEŽENCEV.

ZAŽELJENE PRIJAVE DO ČETRTRKA, 24. 6. 2022 PRI VODJI IZLETA, Zlatku TAJNŠKU, tel.: 070 878 253, KJER DOBITE TUDI VSE DODATNE INFORMACIJE !

VABLJENI - ZA VSAKOGAR BO NEKAJ!

5.2. POROČILO 13. DAN IN 11. NOČ MENINE 2022

V soboto, 25. junija 2022, na dan državnosti, se je zgodil 13. Dan Menine, ki se ga je udeležilo okrog 300 prijateljev Menine in ljubiteljev narave. Dan prej, v petek 24. junija je potekala 11. Noč Menine.

Prireditvi je organiziral odsek za varstvo gorske narave Planinskega društva Gornji Grad v sodelovanju z društvi Občine Gornji Grad in ostalimi zavodi, organizacijami in društvi. Obe prireditvi sta letos po dveh letih omejitev zaradi COVID-19 spet potekali običajno, kot včasih. Vreme nam je oba dneva lepo postreglo kar je botrovalo k uspešni izvedbi in dobremu obisku, nekaj kapljam in oblakom se pač nismo pustili motiti.

Namen prireditve je bil preživeti prijeten dan na Menini, v naravi ter opozoriti na večstranski pomen Menine in doseči čim bolj usklajeno trajnostno rabo in sodelovanje med različnimi uporabniki in obiskovalci Menine.

Hkrati smo s prireditvijo obeležili 31. obletnico slovenske državnosti, 26. obletnico protesta proti radarjem na Menini ter 16. obletnico prvega Dneva Menine.

Program 11. Noči Menine je še posebej namenjen družinam in otrokom, saj je planinski dom na Menini l. 2013 pridobil certifikat družinam prijazne planinske koč. Pod vodstvom gozdarja Lojzeta Gluka je v okolici planinskega doma potekalo vodenje v naravi po načelih gozdne pedagogike, podali smo se do najvišjega vrha Menine – Vivodnika in na razgledni stolp, spoznavali smo živali, rastline, doživljali naravo z vsemi čutili ipd. Nato se je dogajanje prestavilo v planinski dom, po okusni večerji za katero sta poskrbeli oskrbnici, je v domu potekalo druženje ob igranju družabnih iger ipd.

13. Dan Menine se je začel z organiziranim pohodom iz Gornjega Grada mimo Strmčnika. Nadaljeval se je s predstavitvami sodelujočih društev in organizacij ter sveto mašo pri kapeli Jezusa Dobrega pastirja po namenu pašne skupnosti. Mašo je daroval domači župnik Ivan Šumljak, ki se je ob navdihujoči pridigi ob tej priložnosti tudi poslovil od svojih faranov župnije Gornji Grad.

V osrednjem delu prireditve so v kulturnem programu nastopili Moški pevski zbor Kulturnega društva Bočna, Kvartet Štiglic in Jože Ramšak -Zotler. Prisotne je v uvodu pozdravil in predstavil namen, pobudnik in vodja prireditve, načelnik odseka za varstvo gorske narave, Lojze Gluk, ki je tudi povezoval program. Sledil je pozdrav in nagovor župana Občine Gornji Grad – Antona Špeha ter predsednice PD Gornji Grad, Anje Nadvešnik, ki je ob tej priložnosti od župana prejela županovo odlikovanje ob 70 letnici delovanja PD Gornji Grad. V imenu Planinskega društva Gornji Grad se je zahvalila za odlikovanje, vsem prisotnim pa za uspešno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi obeh prireditev. Osrednji govor je letos imel predsednik LD Gornji Grad, Andrej Valte, ki je predstavil pomen divjadi in lova.

Prisotne sta pozdravili tudi oskrbnici doma na Menini, sestrí Majda Potočnik in Helena Prepadnik.

Udeleženci prireditve so si lahko ogledali več zanimivih razstav, predstavitev in gradiv (gobarsko, lovsko razstavo, razstavo starodobnih smučarjev, čebelarstvo, unikatne lesene izdelke, razstavo plakatov Zavoda za gozdove OE Nazarje itd.). Obiskovalci so ob prijetnem druženju vztrajali v pozno popoldne.

S prireditvama smo želeli doseči naslednje cilje: opozarjati na pomen gorskega sveta, varstvo narave ob usklajeni sonaravni rabi na področju Menine, spodbujanje aktivnega preživljanja prostega časa v naravi, medgeneracijsko povezovanje, promocija turizma in naravnih znamenitosti, lokalna samooskrba, izobraževanje, osveščanje in sodelovanje.

V SODELOVANJU Z: Občina Gornji Grad, Čebelarska družina Gornji Grad, Gobarsko društvo Ajdovec Gornji Grad, Turistično društvo Gornji Grad, Lovska družina Gornji Grad, Moški zbor kulturnega društva Bočna, Kulturno društvo Gornji Grad, Kvartet Štiglic, pašne skupnosti delujoče na območju Menine, Sekcija starodobnih smučarjev – Podmeninski gadje, Zavod za gozdove – območna enota Nazarje, Zavod za varstvo narave – območna enota Celje, Jamarski klub Tirski zmaj, Radovan Weiss - leseni unikatni izdelki.

Prireditvi sta uspeli, SKUPAJ z vami in mnogimi drugimi.

Vsem udeležencem, ki so/ste se udeležili prireditve in jo pomagali sooblikovati se lepo zahvaljujemo in hkrati vabimo k sodelovanju in udeležbi tudi v naslednjem letu.

SE SPET VIDIMO NA MENINI naslednje leto, 24. in 25. junija 2023 na 12. Noči Menine in 14. Dnevu Menine. Ali prej... :-)

Srečno na vaših poteh. :-)

Lojze Gluk,

načelnik odseka za varstvo gorske narave PD Gornji Grad

PD GORNJI GRAD – Odsek za varstvo gorske narave

6. POSVET O MENINI

Zgodil se je prvi javni posvet o Menini - ob praznovanju mednarodnega dneva gora, 15. decembra 2007 v Gornjem Gradu, z vsebino:

Ob praznovanju mednarodnega dneva gora pripravljamo javni posvet o Menini, ki bo v soboto, 15. decembra 2007, ob 19. uri v Gostišču Menina (pri Kulturnem domu) v Gornjem Gradu.

Namen posveta je doseči čim bolj usklajeno rabo med različnimi uporabniki tega prostora ter ohranitev okolja in narave, kar pa je mogoče le s sodelovanjem vseh različnih interesnih skupin.

Posvet je nadaljevanje prizadevanj Planinskega društva Gornji Grad, da opozori na večstranski pomen Menine ter spodbudi razmišljanje o njeni rabi v prihodnosti.

V tem okviru je bila v juniju 2006 pri Planinskem domu na Menini prireditev »Dan Menine – srečanje prijateljev Menine in ljubiteljev narave«, pri čemer smo se spomnili na aktivnosti proti postavitvi radarjev na Menini pred desetimi leti.

K sodelovanju na posvetu smo poleg širše javnosti povabili društva in institucije, ki bodo skozi diskusijo predstavili svoje poglede in mnenja o pomenu Menine za njihovo dejavnost, probleme s katerimi se srečujejo ter predloge in rešitve v prihodnje.

Pripravil: Lojze Gluk

Klemen Petek

predsednik PD Gornji Grad

Program

- Uvodni pozdravi ter uvodne informacije
- Kratka predstavitev večstranskega pomena Menine
- Javna diskusija: pomen Menine, problemi in rešitve

Nato po dobrih 10 letih v januarju 2018 še drugi

PLANINSKO DRUŠTVO GORNJI GRAD	PLANINSKO DRUŠTVO GORNJI GRAD
 Številka: 1/2/POM Datum: 19. 01. 2018 ZAPISNIK 2. »JAVNEGA POSVETA O MENINI« Ki je potekal v petek, 19. 01. 2018, s pričetkom ob 18. uri, v Gostilnici Menina, Attemsov trg 3, Gornji Grad. Posvet je bil sneman na audio elektronski medij, in se hrani v arhivu PD Gornji Grad. Skrajšani zapisnik posveta je pisal Klemen Petek. Namen posveta, ki ga je organiziralo PD Gornji Grad – Odsek za varstvo gorske narave, je doseči čim bolj usklajeno rabo med različnimi uporabniki tega prostora ter ohranitev okolja in narave, kar pa je mogoče le z dobrim poznavanjem različnih interesov in sodelovanjem vseh različnih interesnih skupin. Na posvet je bilo poleg širše javnosti povabljenih preko 50 deležnikov, ki so na kakršenkoli način povezani z Menino. Vabilo je priloga zapisnika. Posveta so se udeležili predstavniki naslednjih organizacij (nekateri udeleženci so zastopali več organizacij, lista prisotnosti je priloga zapisnika: Jamarski klub Tirski zmaj, Združenje borcev za vrednote NOB-KO Bočna, Čebelarstva družina Gornji Grad, Gobarsko društvo Gornji Grad, Planinsko društvo Gornji Grad, Planinsko društvo Nazarje, Zavod za gozdo RS-OE Nazarje, Komisija za varstvo gorske narave pri PZS, Natur-etno alp-Marko Slapnik s.p., Savinjske novice, Občina Gornji Grad, Lovska Družina Motnik-Špitalič, Lovska družina Gornji Grad, Gasilsko društvo Bočna, Radio klub Domžale, Zavod RS za varstvo narave-OE Celje, Savinjsko gozdarsko društvo Nazarje. Predhodno so se opravičili: Nada Brinovšek, poslanka v DZ, MOP, Cipra. Naknadno so se opravičili: Policijska postaja Mozirje. PROGRAM POSVETA: 1. Uvodni pozdravi 2. Kratka predstavitev večstranskega pomena Menine 3. Javna diskusija UVODNI POZDRAV Uvodoma je Lojze Gluk (odsek za varstvo gorske narave PD Gornji Grad), ki je povezoval posvet, pozdravil vse navzoče, ter povedal par besed o namenu posveta. Sledila sta pozdrava župana Občine Gornji Grad, Stanka Ogradija, in predsednice PD Gornji Grad, Slavice Suhovršnik. KRATKA PREDSTAVITEV VEČSTRANSKEGA POMENA MENINE V nadaljevanju je Lojze Gluk predstavil diaporo, ki je vključevala predstavitev Menine (lego, relief, rabo tal itd.). Poudaril je pomen usklajenega delovanja in sodelovanja, s pomočjo katerega se da izogniti mnogim problemom in konfliktom. Med drugim je izpostavil pomen ohranitve vodnih virov, ki jih nudi Menina in nakazal posledice, ki bi se lahko pojavile, če bi opustili skrb za varovanje tega območja. V pestri predstavitvi je zajel domala celoten spekter Menine, od gospodarskih dejavnosti, naravnih vrednot, družbenega in zgodovinskega dogajanja do naravnih nesreč in enega večjih problemov, to so	vožnje z motornimi vozili in kolesi v naravnem okolju. Opozoril je na neustrezen in slab nadzor, ter nezainteresiranost države, da bi ta problem ustrezno rešila. Ob koncu posveta je predstavil še zaključke, ki so bili sprejeti na 1. Javnem posvetu o Menini, 15. 12. 2007, njihovo izvajanje, oz. realizacijo. JAVNA DISKUSIJA Udeleženci posveta so v nadaljevanju podali svoja mnenja in ugotovitve o dogajanju na tem prostoru v zadnjih 10 letih. Ugotovljeno je bilo, da gre bolj ali manj za iste probleme in ugotovitve, na katere je bilo opozorjeno že na 1. Javnem posvetu: - prepovedane vožnje v naravnem okolju, neustrezen in slab nadzor, - potrebno varovanje Menine, kot vira pitne vode za celotno ZSD, - velik motoriziran promet ob večjih prirreditvah na Menini. Poleg tega pa je bilo izpostavljeno še sledeče: - v zadnjem času je bilo sistematično evidentiranih veliko jam in brezen (Jamarski klub Tirski zmaj), ugotovljeno je bilo veliko onesnaženje z odpadki, kar se je dogajalo v preteklosti (odpadki od gozdarske dejavnosti, koluti bodeče žice itd.) - na nekaterih zasebnih pašnih planinah na južni strani Menine se še vedno uporablja bodeča žica, - opozorjeno je bilo, da se je obtežba pašnih živali v zadnjih letih in desetletjih zelo povečala, - rastišča divjega petelina se drastično zmanjšujejo, - Menina je pomembno območje tudi kot zdravilišče v naravi. Podani so bili naslednji predlogi, oz. pobude za nadaljnje delovanje: 1. Državne in lokalne institucije je potrebno opozoriti, da je problematika voženj v naravnem okolju neustrezno rešena. 2. Potrebno bi bilo natančno evidentiranje težav in priložnosti v prostoru, kar naj bi bila naloga lokalne skupnosti, prav tako bi se morali vsi deležniki dogovoriti, kaj si v naslednjih 10 letih želimo na tem prostoru, na podlagi tega bi se v prihodnosti lažje odločili za ustrezno obliko zavarovanja. 3. Potrebna bi bila večja promocija Menine in njenega večstranskega pomena. 4. Na prireditvi Dan Menine se predstavijo scenariji različnih načinov zavarovanja tega prostora. 5. Za zmanjšanje motoriziranega prometa na samem vršnem delu Menine bi pripomogla ureditev parkirišč na ustreznih mestih pod vršnim platojem. 6. Sodelujoči so se zavezali k nadaljnjemu aktivnemu delovanju na področju varovanja Menine. 7. Z zapisnikom posveta se seznanijo zainteresirano javnost. Ob koncu posveta se je Lojze Gluk vsem zahvalil za sodelovanje in udeležbo na posvetu, sodelujočim zaželel uspešno delo na njihovih področjih, ter jih povabil k nadaljnjemu skupnemu sodelovanju. Posvet je bil zaključen ob 21.00 uri. Zapisal: Klemen Petek Priloga: - vabilo na posvet - lista prisotnosti

7. ZAKLJUČEK

Odločitev za izobraževanje za varuha gorske narave je zorela v meni nekaj časa. Kot navdušena obiskovalka našega prelepega gorskega sveta sem z izpopolnjevanjem zasledovala tri cilje.

Poglobiti znanje o rastlinah in živalih v gorskem svetu, ozaveščati o pomenu varstva gorske narave druge obiskovalce gorskega sveta, z osebnim zgledom pozitivno vplivati na druge obiskovalce gorskega sveta in s tem slediti osnovnemu poslanstvu, ki je skrb za varstvo gorske narave s pomočjo vzgoje, izobraževanja, usposabljanja, ozaveščanja in obveščanja - tako znotraj planinske organizacije kot širše, zlasti med drugimi obiskovalci gorskega sveta.

Posledice vse bolj množičnega obiska gora se kažejo v obremenjevanju človekovega naravnega okolja in ogrožanje žive in nežive narave.

Prostorsko planiranje v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja bi v primeru uresničitve teh planov lahko imele katastrofalne posledice za prebivalce Zadrenke in Zgornje Savinjske doline predvsem z vidika zagotavljanja vodnih virov in s spopadanjem s posledicami sevanja zaradi planirane postavitve radarjev na Menini.

Kot se je takrat zgodilo ljudstvo, se mora ob vsakokratnih podobnih namerah zbuditi ljudstvo zmeraj, da ohrani gorsko naravo za naše zanamce. Dan Menine mora ostati vsakoletni dogodek ljubiteljev narave in prijateljev Menine, da opominja vsakokratne lokalne in državne politične veljake, da morda globoko na dnu predala pisalne mize spravljeni prostorski načrti nimajo niti kančka možnosti za uresničitev; tako kot se je takrat zbudilo ljudstvo, se bo tudi danes, jutri, čez sto ali tisoč let!

V gorskem svetu nismo sami, smo samo gostje, spoštljivi gostje.

Razmišljaj globalno, deluj lokalno!

8. LITERATURA IN VIRI

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Menina_planina
- <https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/profile.aspx?id=N2K@ZRSVNJ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=t9ujlnQ5T4>
- <https://www.gore-ljudje.si/Tags/jespa-isp>
- <https://www.pdd.si/2019/07/16/porocilo-s-pohoda-menina/>
- <https://jamarji-stajerske.blogspot.com/2018/08/v-iskanju-skrivnosti-bozicne-jame-na.html>
- http://www.zgs.si/obmocne_enote/nazarje/splosno_o_obmocju/index.html
- BREZNIK, T. 1996. Radar na Šavnicah z gozdarske perspektive. Savinjske novice. 28/5, str.5
- Prejeta e-pošta v zvezi z dogajanjem ob dnevu Menine 2022; pošiljatelj PD Gornji Grad

- https://www.hribi.net/iskalnik_izletov/rezultat_iskanja?drzavaid=&gorovjeid=&goraime=dom+na+menini&VisinaMIN=&VisinaMAX=&CasMIN=&CasMAX=&izhodisce=&izhodisceMIN=&izhodisceMAX=&VisinskaRazlikaMIN=&VisinskaRazlikaMAX=&zahtevnostid=&zahtevnostferrataid=&IzhodisceMinOddaljenost=&IzhodisceMAXOddaljenost=&GoraMinOddaljenost=&GoraMaxOddaljenost=&mojaSirina=0&mojaDolzina=0
- Arhiv PD Gornji Grad, Zapisnik 2. posveta o Menini

Slikovni material:

- Fotografija naslovnica: vir avtorica
- Fotografija kapela na Menini: vir avtorica
- Fotografiji gozd na Menini pozimi: vir avtorica
- Fotografija gozd na Menini jeseni: vir avtorica
- Fotografija žafrani na Menini: vir avtorica